

کاربرد روش‌های بهینه‌سازی در بهبود عملکرد توربین‌های جریان محوری

علیرضا یزدانی^۱، دکتر آرمان محسنی^۲

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد، دانشکده مهندسی مکانیک و انرژی، دانشگاه شهید بهشتی، al.yazdani@mail.sbu.ac.ir

^۲ استادیار، دانشکده مهندسی مکانیک و انرژی، دانشگاه شهید بهشتی، ar_mohseni@sbu.ac.ir

چکیده - اهمیت بهینه‌سازی توربین‌های جریان محوری با توجه به نقش آن‌ها در تولید توان مکانیکی و الکتریکی به حدی است که در خصوص آن پژوهش‌های بسیاری توسط مؤسسات تحقیقاتی و شرکت‌های معتبر انجام شده است. کاهش منابع انرژی فسیلی و افزایش قیمت سوخت و هزینه بهره‌برداری از توربین‌ها در مهر و موم‌های اخیر و همچنین سخت‌گیرانه‌تر شدن قوانین زیست‌محیطی، باعث شده افزایش توان و بازده توربین‌ها به‌طور جدی مورد توجه سازندگان قرار گیرد. روش‌های بهینه‌سازی، می‌تواند با هدف‌های مختلفی از جمله بهبود عملکرد توربین، بر روی یک یا چند توربین انجام شود. در این مقاله روش‌های گوناگون بهینه کردن توربین‌های جریان محوری و تأثیر آن بر کاهش اتلاف انرژی و بهبود عملکرد آن‌ها مورد بررسی قرار می‌گیرد. کلیدواژه‌ها - توربین جریان محوری، بهینه‌سازی، عملکرد، اتلاف انرژی.

کاهش زمان بهینه‌سازی می‌باشند.

در این مقاله ابتدا به معرفی و بررسی الگوریتم‌های بهینه‌سازی پرداخته می‌شود. در ادامه به معرفی کارهای انجام شده در زمینه بهینه‌سازی توربین که باعث بالا رفتن عملکرد توربین شده است پرداخته شده است و در این بین روش هر یک برای بهینه‌سازی بررسی شده است و نتیجه آن به صورت کمی در بهبود عملکرد مورد ارزیابی قرار گرفته است.

۲- انواع روش‌های بهینه‌سازی توربین

بهینه‌سازی آیرودینامیکی در دهه‌های اخیر به وسیله الگوریتم‌های خودکار انجام می‌شود. تا قبل از این تجربه و نتایج شبیه‌سازی‌های عددی در راستای تغییر پروفیل پره به صورت غیر خودکار بکار گرفته می‌شد؛ اما امروزه با گسترش دینامیک سیالات محاسباتی و بهبود الگوریتم‌های بهینه‌سازی این فرآیند به صورت خودکار انجام می‌شود.

فرآیند بهینه‌سازی شامل سه دسته متغیر است که عبارتند از:

۱- تابع یا تابع‌های هدف که بیشینه یا کمینه می‌شوند.

۲- متغیرهای طراحی، برای مثال پارامترهای هندسی.

۳- قیود که متغیرهای طراحی، به عنوان نمونه هندسه و پارامترهای جریان، را محدود می‌کنند.

روند شبیه‌سازی عددی که برای بهینه‌سازی به کار گرفته می‌شود نیز از سه بخش عمده تشکیل می‌شود که عبارتند از:

۱- پارامتری سازی هندسه

۱- مقدمه

توربین‌های جریان محوری یکی از مهم‌ترین تجهیزات برای تولید توان مکانیکی و الکتریکی هستند و امروزه در چرخه تبدیل انرژی نقش بسیار مهمی را ایفا می‌کنند. انرژی مورد نیاز توربوماشین‌ها اغلب توسط سوخت‌های فسیلی تأمین می‌شود. مصرف سوخت‌های فسیلی علاوه بر اینکه هزینه بالا دارند، باعث آلودگی محیط‌زیست نیز می‌شوند که امروزه کاهش این آلودگی‌ها اهمیت ویژه‌ای یافته است. به همین جهت طراحی با افت کمتر و کارکرد بهینه هدف بسیاری از تحقیقات اخیر می‌باشد تا بتوان به اهدافی از قبیل مصرف بهینه سوخت و در نتیجه کاهش هزینه‌ها و کاهش آلودگی‌های زیست‌محیطی دست یافت. علاوه بر کاهش مصرف سوخت و آلودگی‌های زیست‌محیطی ناشی از آن، طراحی بهینه باعث افزایش طول عمر توربین می‌شود که کاهش هزینه‌های نگهداری را در پی دارد. با توجه به این دلایل امروزه محققان با کمک کامپیوترهای پیشرفته و روش‌های محاسبات عددی به بهینه‌سازی توربوماشین‌ها می‌پردازند تا به اهداف بالادست یابند.

امروزه روش‌های ارتقای عملکرد پره توربین گسترش بسیاری یافته است و محققان به دنبال راهکارهایی برای طراحی و بهسازی پره‌ها با روش‌های کارآمد و با هزینه‌های محاسباتی پایین هستند. از آنجاکه زمان، پارامتری مهم در فرآیندهای بهینه‌سازی محسوب می‌شود، ارتقای کامپیوترها به عنوان ابزار محاسبات و بهبود الگوریتم‌های محاسباتی، از جمله راهکارهای

۲- انتخاب تابع یا تابع‌های هدف

۳- الگوریتم بهینه‌سازی

این سه بخش مستقل از هم هستند و برای انجام بهینه‌سازی خودکار در یک حلقه محاسباتی انجام می‌شوند [۱].

۳- پارامتری سازی هندسه

اولین گام در بهینه‌سازی پارامتری سازی هندسه می‌باشد که انجام دقیق آن نقشی مهم در فرآیند بهینه‌سازی دارد و به دلیل گستردگی زیاد، خود موضوع تحقیقات متعدد بوده است. روش‌های پارامتری سازی هندسه مختلف هستند و مشخص کردن روش مناسب برای پارامتری کردن هندسه اهمیت ویژه‌ای برای رسیدن به اهداف مسئله بهینه‌سازی دارد.

از جمله مهم‌ترین روش‌های پارامتری کردن هندسه می‌توان به روش‌های چندجمله‌ای، منحنی‌های بی‌اسپلاین، منحنی‌های بزیمر، منحنی‌های بی‌اسپلاین غیریکنواخت، توابع هیکزمن (Hicks-Henne Functions) اشاره کرد. هر یک از این روش‌ها به‌نوبه‌ی خود موضوع پژوهش‌های بسیاری بوده‌اند، به‌عنوان نمونه منحنی‌های بریز توسط آرنس [۲] و بوچه [۳] بکار گرفته شده‌اند. بی‌اسپلاین توسط اندرسون [۴] و اوایاما و لیو [۵] استفاده شده است. یانگ [۶] با استفاده از توابع هیکزمن اختلالات وارد بر شکل پره را پارامتری کرد. نکته قابل‌ذکر این است که روش پارامتری سازی هندسه کاملاً به نوع مسئله بستگی دارد و نمی‌توان یک روش را برای تمام مسائل توصیه کرد.

۴- الگوریتم‌های بهینه‌سازی

روش‌های بهینه‌سازی که برای مسائل گوناگون استفاده می‌شوند در دو گروه عمده قرار می‌گیرند:

- روش‌های گرادیانی
- روش‌های غیرگرادیانی

هدف در بهینه‌سازی مسائل ایروترمودینامیک در توربین‌ها، انجام همزمان تحلیل جریان سیال و تغییرات متغیرهای طراحی مانند ابعاد هندسی، به منظور بیشینه یا کمینه کردن یک یا چند تابع هدف است. با استفاده از تحلیل جریان، ارزیابی عملکردها آئرو‌دینامیکی انجام می‌شود و الگوریتم بهینه‌سازی با تغییراتی که در متغیرهای طراحی می‌دهند توابع هدف را بیشینه یا کمینه می‌کنند [۶].

در روش‌های غیر گرادیانی، نیازی به اطلاع از تغییرات تابع

هدف با متغیرهای طراحی نیست و این الگوریتم‌ها با مقایسه تابع هدف در نقاط مختلف طراحی به مقدار بیشینه یا کمینه مطلوب می‌رسند. این الگوریتم‌ها ممکن است به مقدار بیشینه مطلق برسند ولی این احتمال نیز وجود دارد که هیچ‌گاه این مقدار را به دست ندهند. روش ژنتیک و روش آنیلینگ از جمله روش‌های جستجوی تصادفی هستند که در این دسته جای می‌گیرند. از این روش‌ها در مطالعات زیادی برای بهینه‌سازی آئرو‌دینامیکی توربوماشین‌ها استفاده شده است. در خصوص روش‌های غیر گرادیانی باید گفت این روش‌ها همواره به نقطه‌ی بهینه همگرا می‌شوند که البته ممکن است این نقطه فقط به‌طور موضعی بهینه باشد.

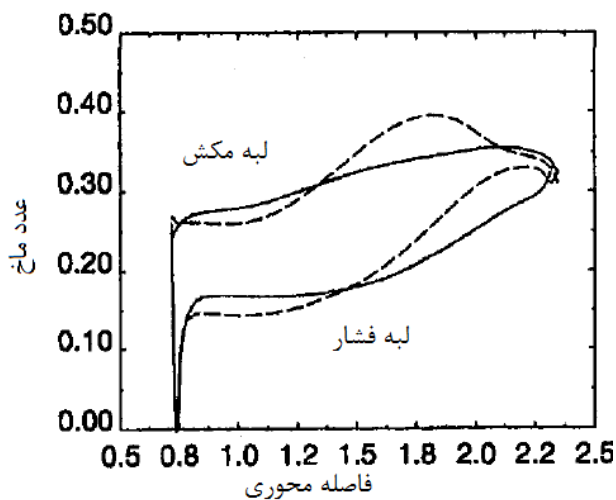
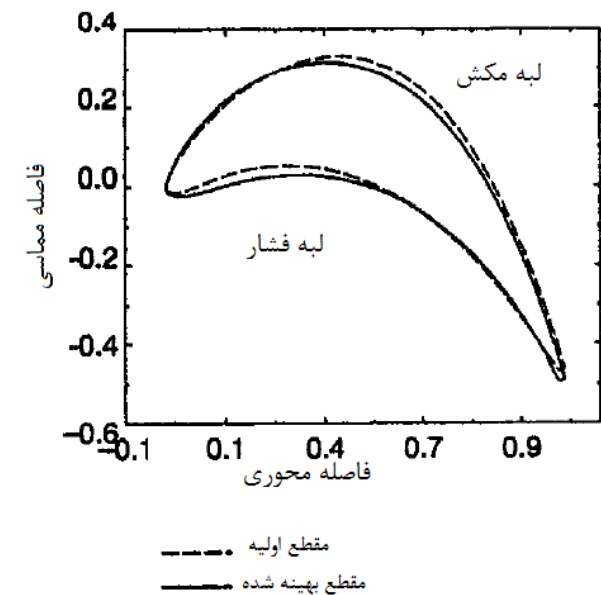
در روش‌های گرادیانی تغییرات تابع هدف نسبت به متغیرهای طراحی، نقش اصلی را در فرآیندهای بهینه‌سازی بر عهده دارند. برخی از روش‌های گرادیانی که از آن‌ها در مسائل بهینه‌سازی استفاده می‌شوند عبارتند از: روش تفاضل محدود، روش متغیرهای مختلط، روش آنالیز حساسیت و روش الحاقی. اغلب روش‌های گرادیانی سریع‌تر از روش‌های غیرگرادیانی همگرا می‌شوند، البته در صورتی که با یک نقطه شروع نامناسب به یک نقطه‌ی بهینه موضعی همگرا نشوند. این که روش گرادیانی در یک نقطه بهینه نسبی به جای نقطه بهینه مطلق به جواب منتهی می‌شود، مهم‌ترین مشکل در این روش‌ها محسوب می‌شود. به همین علت است که این روش‌ها برای یک هندسه موجود که تغییر شکل در آن اندک است استفاده می‌شوند.

در این روش‌ها پس از آنکه مشتقات تابع هدف نسبت به متغیرهای طراحی محاسبه شد، جستجو با الگوریتم‌های مرتبه اول یا دوم آغاز می‌شود. منظور از الگوریتم نوع اول الگوریتم‌هایی است که از مشتق مرتبه اول بهره می‌برند. به‌عنوان نمونه می‌توان از الگوریتم بیشترین شیب نزول نام برد که جستجو را در جهت عکس بردار گرادیان انجام می‌دهد. الگوریتم‌های مرتبه دوم علاوه بر مشتق مرتبه اول از مشتق مرتبه دوم نیز استفاده می‌کنند. برای مثال می‌توان به الگوریتم شبه نیوتنی و روش گرادیان مزدوج فلچر-ریوز اشاره کرد.

۵- بررسی بهینه‌سازی در بهبود راندمان

در این بخش پژوهش‌های انجام‌شده در زمینه بهینه‌سازی توربین و نتیجه آن‌ها در بهبود عملکرد توربین بررسی می‌شوند. شرکت‌های معتبر توربین سازی دنیا در زمینه ارتقا عملکرد توربین کارهای ارزشمندی انجام داده‌اند. کوفر [۷] تحقیقی در

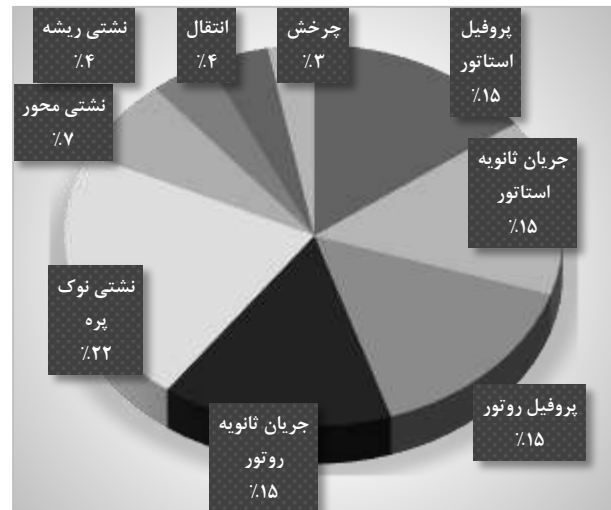
در نهایت شکل بهینه‌شده ایرفویل و تأثیر آن بر روی توزیع سرعت روی ایرفویل در شکل ۳ قابل مشاهده است.

شکل ۳: نتایج بهینه‌سازی ایرفویل [۷]

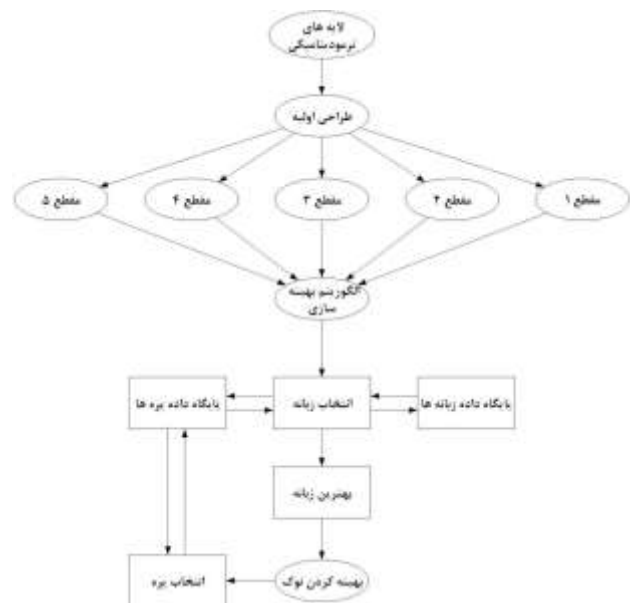
راجاداس و همکارانش [۸] برای بهینه‌سازی مقطع پره توربین و کانال‌های خنک‌کننده دور آن، شکل ۴، از روش گرادینتی جهت‌های ممکن (Feasible directions) استفاده کردند که در این روش تغییرات را به کمک روش تفاضل محدود در نظر گرفتند. در این پژوهش، جریان حول پره با روش پنل (Panel Code) انتقال حرارت درون آن با روش تفاضل محدود شبیه‌سازی شده است. توابع هدف دمای متوسط و بیشینه‌ی مقطع پره هستند. سطوح پره با منحنی‌های بی‌اسپلاین نمایش داده شده است و قیدهای گرادینت سرعت روی سطوح پره، ضریب نیروی مماسی (Blade Tangential force Coefficient: C_t) و ضخامت پره روی آن اعمال کردند. استفاده

مورد بهینه کردن مسیر بخار در توربین‌های بخار برای بهبود عملکرد این دستگاه انجام داده است. در این پژوهش علاوه بر اینکه مسیر بخار بهینه‌شده با حل عددی بررسی شده است و با نتایج تجربی نیز مقایسه شده است. با بهینه کردن مسیر بخار اتلافات را به حداقل رسانده شده است و بدین وسیله عملکرد توربین را ارتقا داده‌اند. در شکل ۱ مقادیر مختلف اتلاف در جریان بخار در یک طبقه از توربین ارائه شده است.

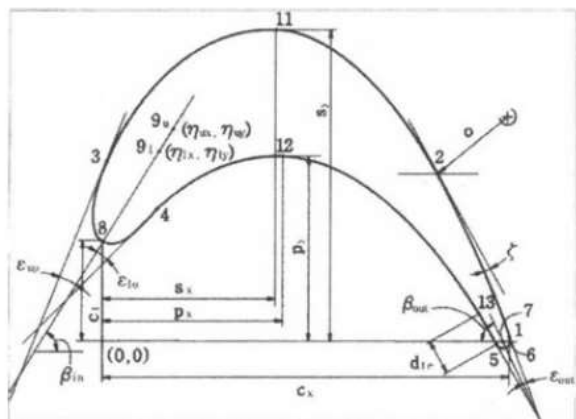

شکل ۱: مقایسه مقادیر مختلف اتلاف در جریان بخار در یک طبقه از توربین بخار [۷].

در این مقاله مقاطع مختلف پره به صورت مستقل بهینه شده‌اند تا بتوان به یک طرح بهینه کلی دست یافت. در شکل ۲ نمودار روند بهینه‌سازی ملاحظه می‌شود.

شکل ۲: روند بهینه‌سازی یک طبقه از توربین [۷].

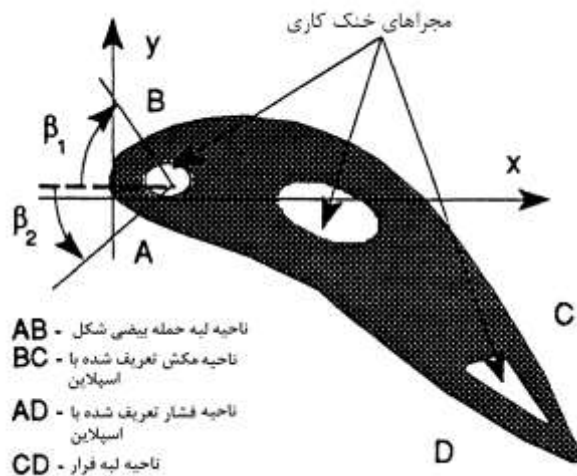

شکل ۵: پارامتری سازی هندسه [۱۰]

تویوتاکا [۱۲] با استفاده از یک روش تکاملی، پره روتور توربین فشار بالا را به صورت دوبعدی بهینه کرد. در ایرفول بهینه افت انرژی ۱۲ درصد کم شد و بازده آیزنتروپیک بهبود یافت. در شکل ۶ نمونه شبکه‌بندی در پژوهش تویوتاکا ارائه شده است. چن و یوان [۱۳] و بیر [۱۴] بازده پره توربین را با استفاده از بهینه سازی بهبود بخشیدند. در این تحقیق برای کاهش تعداد متغیرهای طراحی، متغیرها را به وسیله DOE (Design of Experiments) غربال شده‌اند. در حالی که بیر با پره توربین را با تغییر خمیدگی پره در نزدیکی ریشه و نوک بهینه کرد و در عمل نتایج حل جریان فلونت را اعتباردهی کرد. در نتیجه افت فشار کل ۱/۵ درصد کاهش یافت، شکل ۷.

آرنس و همکارانش [۲] در سال ۱۳۸۴ برای بهینه‌سازی افت فشار کل در جریان غیر لزج روی مقطع پره‌ی توربین گذر صوتی، شکل آن را با الگوریتم بهینه‌سازی SQP (Sequential Quadratic Programming) بهینه کردند. در این تحقیق مقطع پره با منحنی‌های بزیمر مدل شده و ضرایب بزیمر به عنوان متغیرهای طراحی به کار رفته‌اند. همچنین از روش‌های معادلات حساسیت (Sensitivity equations) و معادلات الحاقی (Adjoint equations) مورد مقایسه قرار گرفته‌اند و به این ترتیب نشان دادند تنها برتری روش معادله حساسیت، مستقل بودن آن از تابع هدف است. این مزیت باعث می‌شود که توابع هدف گوناگون بدون هیچ اقدام اضافی در فرایند بهینه‌سازی وارد شوند. آن‌ها بزرگ‌ترین اشکال این روش را هزینه بالای آن برشمردند، چرا که در این روش برای هر یک از متغیرهای طراحی نیاز به حل معادلات با مشتقات جزئی است. در عوض، عیب روش معادلات الحاقی در وابسته بودن آن به تابع هدف و مزیت آن، حل تنها یک سیستم معادلات با مشتقات جزئی به ازای کل متغیرهای طراحی است.

از این روش منجر به کاهش ۹/۲ درصدی دمای بیشینه‌ی پره و کاهش ۹/۴ درصدی دمای میانگین پره شده است.

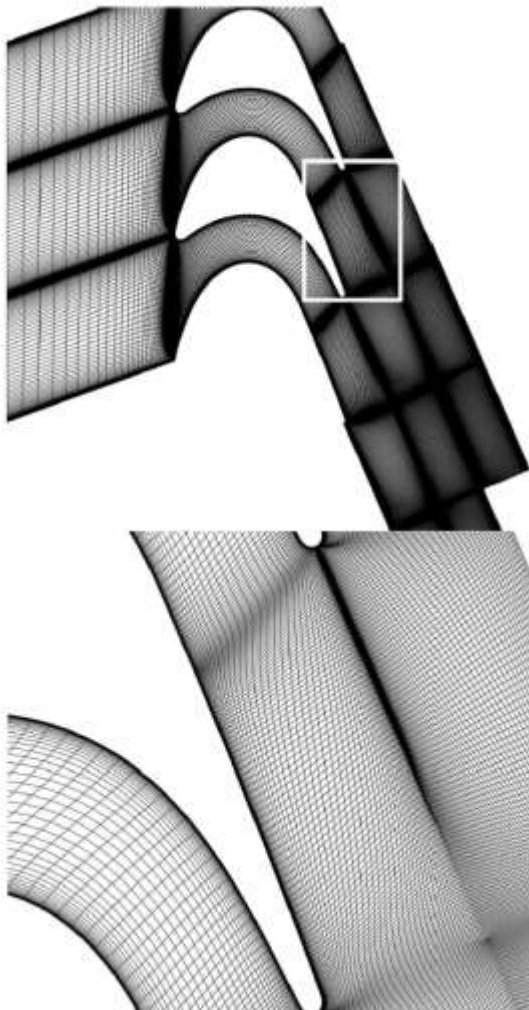

- AB - ناحیه لبه حمله بیضی شکل
- BC - ناحیه مکش تعریف شده با اسپلاین
- AD - ناحیه فشار تعریف شده با اسپلاین
- CD - ناحیه لبه فرار

شکل ۴: مقطع ایرفویل به همراه کانال‌های خنک‌کننده [۸]

جیمز و جونز در سال ۱۳۸۱ [۹] با هدف بهینه‌سازی پره توربوماشین، از روش‌های بهینه‌سازی مرتبه صفر و درجه‌ی یک شامل تحلیل حساسیت و روش جستجوی یک‌بعدی استفاده کرده است. در این کار مقطع پره با منحنی‌های بریز مدل‌سازی شده و دبی جرمی جریان و بازده پلی تروپیک (polytropic efficiency) به صورت توابع هدف به کار رفته‌اند. به ترتیب بهبود ۸/۱ درصد و ۰/۹ درصد را برای این توابع به دست آمده است. چو و همکارانش [۱۰] با استفاده از یک نرم‌افزار تجاری و روش جهت‌های ممکن اصلاح شده (Modified Feasible directions)، افت فشار کل (Pressure Total) در پره‌ی توربین را کاهش داده و بازده آن را افزایش دادند. در این تحقیق از قیدهای مساحت مقطع و نیروهای وارد بر پره استفاده شده است. شکل ۵ پارامتری سازی هندسه را در این پژوهش نشان می‌دهد. متغیر طراحی در این پژوهش را پارامترهای هندسی طراحی پره‌ی توربین تشکیل می‌دهند. با شبیه‌سازی میدان جریان با معادلات ناور-استوکس و مدل آشفتگی $k-\epsilon$ ، کاهش ۱۰/۸ درصدی در افت فشار کل را مشاهده نمودند.

یرشو و همکارانش [۱۱] با بهره جستن از روش چند وجهی نلدر-میلد و حلگر سه‌بعدی معادلات RANS، یک طبقه توربین شامل روتور و نازل را بهینه کردند. در این تحقیق ریشه روتور و استاتور، زاویه جاروب (incidence) استاتور و خمیدگی پره استاتور متغیرهای طراحی را تشکیل می‌دهند. در نتیجه این تحقیق، بازده‌ی مرحله توربین ۰/۸ درصد افزایش یافت.

شکل ۶: شبکه بندی کسکید توربین [۱۲].

۶- نتیجه گیری

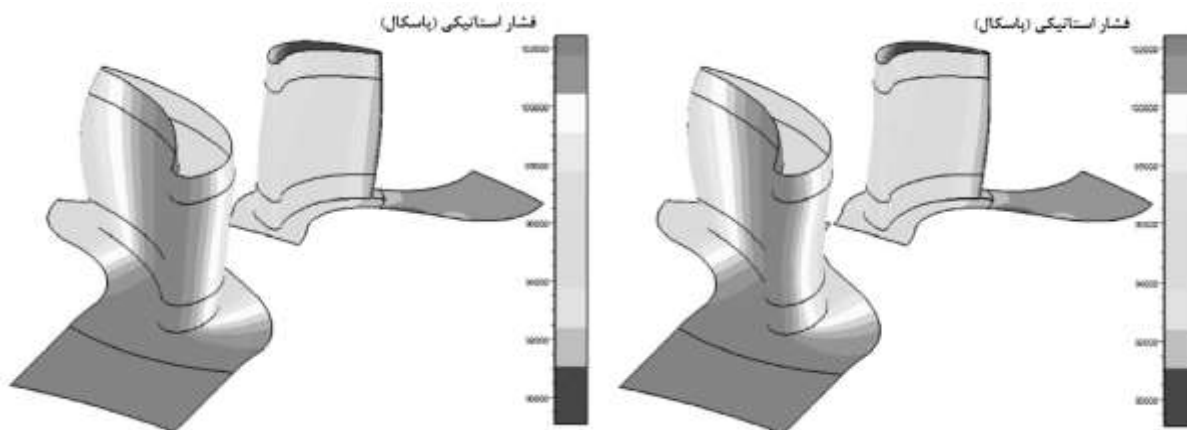
همان طور که در این مقاله به این روش‌ها اشاره شده است ملاحظه می‌شود گستردگی روش‌های بهینه‌سازی بسیار زیاد می‌باشد. این تفاوت را می‌توان در انتخاب روش حل جریان، الگوریتم بهینه‌سازی و نحوه‌ی ارتباط این دو در مقاله ملاحظه نمود. هر یک از این روش‌ها مزایا و معایب خود را دارا می‌باشند که با توجه به نوع مسئله و اهداف و قیدهای مسئله بهترین و ارزان‌ترین روش را برگزیده می‌شود. استفاده از روش‌های بهینه‌سازی در توربین‌ها در اغلب موارد تأثیر بسزایی در بهبود عملکرد و کاهش اتلاف انرژی داراست. کاهش مصرف انرژی سوخت که امروزه اهمیت بسزایی یافته است با استفاده از این روش‌ها قابل دستیابی است که نتیجه آن کاهش آلودگی محیط‌زیست نیز خواهد بود.

لوو و همکارانش [۱۵] در سال ۱۳۸۹ با استفاده از روش الحاقی، با الگوریتم بهینه‌سازی بیشترین شیب نزولی، افت فشار کل پره‌ی توربین را کمینه کردند. در این پژوهش پارامتر طراحی خط استک (Stack) تعیین شده و پروفیل پره در مکان شعاعی مشخص و توزیع زاویه نشست در طول پره قرار داده شد. همچنین متوسط چرخش جریان و نرخ جریان جرمی به‌عنوان قیده‌های طراحی تعیین شده‌اند. در نتیجه این کار که در حالت غیر لزج انجام شده است، بازده پره حدود یک درصد افزایش یافت. همچنین مدل‌سازی جریان لزج در پره نیز انجام شده است و بهینه‌سازی نشان داد که بازده در حالت لزج نیز افزایش پیدا کرده است.

تحقیقات در مورد هر دو روش گرادیانی و غیر گرادیانی همچنان ادامه دارد و در سال ۱۳۹۰ چند مقاله در مورد روش‌های تکاملی و الحاقی ارائه شده است. سونگ و گروهش [۱۶] روش تکامل دیفرانسیلی موازی با محدوده انطباقی (Parallel adaptive range differential evolutionary: PARDE) را برای بهینه‌سازی طبقه توربین به کار بستند. در این پژوهش از منحنی‌های نربز (NURBS) برای پارامتری کردن شکل پره به کار رفته و با حل معادلات RANS جریان اطراف پره شبیه‌سازی شده است و در نتیجه بهینه‌سازی پره، بازده طبقه ۱/۶ درصد افزایش یافت.

جانگ و همکارانش [۱۷] در پژوهشی پره توربین سه‌بعدی را به کمک روش گرادیانی SQP بهینه نمودند. در این پژوهش از منحنی‌های بی‌اسپلاین برای پارامتری کردن شکل استفاده شده است. در این تحقیق نیز هر دو روش معادلات حساسیت و الحاقی برای محاسبه گرادیان‌ها به کار رفته و این نتیجه حاصل شد که معادلات الحاقی برای مسائل بهینه‌سازی شکل، کارایی بهتری دارد در حالی که روش حساسیت برای کاربردهایی مانند محاسبه‌ی تأثیر شرایط ورودی و خروجی بر متغیرهای جریان مفیدتر است.

لی و همکارانش [۱۸] در سال ۱۳۹۰ برای بهبود عملکرد آئرو دینامیکی پره دوبعدی توربین گذر صوتی، روش الحاقی پیوسته را همراه با الگوریتم شبه نیوتنی بکار بردند. هدف در این پژوهش، کمینه کردن نرخ تولید آنتروپی با قید دبی جرمی جریان است. در این کار تنها سطح مکش با استفاده از منحنی‌های نربز (NURBS4) تغییر داده شد و عملکرد آئرو دینامیکی پره به وسیله حلگر دوبعدی RANS تعیین گردید. آن‌ها گزارش کردند که در طرح بهینه، شوک تضعیف شده و بازدهی آئرو دینامیکی افزایش یافته است.

شکل ۷: شکل سمت چپ پره‌های اولیه و پره سمت راست پره‌های بهینه‌شده [۱۳].

سیاسگزاری

از جناب آقای مهندس قاسم مصیبی و مهندس مسعود مزروعی برای کمک‌های شایان ایشان در تهیه این مقاله کمال تشکر را داریم.

مراجع

- [12] Toyotaka, S., Toshiyuki, A., and Markus, O., "A Study of Advanced High-Loaded Transonic Turbine Airfoils," ASME Journal of Turbomachinery, 128:pp. 650-657, 2006.
- [13] Chen, B., Yuan, X., "Advanced Aerodynamic Optimization System for Turbomachinery," Journal of Turbomachinery, Vol. 130, APRIL 2008.
- [14] Beer, W., "Optimization of a Compound Lean Turbine Blade in a Linear Cascade," PhD Thesis, Technischen Universität Wien, 2008.
- [15] Luo, J., Xiong, J., Liu, F., and McBean, I., "Three-Dimensional Aerodynamic Design Optimization of a Turbine Blade by Using an Adjoint Method," Journal of Turbomachinery, Vol. 133, January 2011.
- [16] Song, L., Lou, C., Li, J., and Feng, Z., "Aerodynamic Optimization of Axial Turbomachinery Blades Using Parallel Adaptive Range Differential Evolution and Reynolds-Averaged Navier-Stokes Solutions," International Journal for Numerical Methods in Biomedical Engineering, 2011; 27:283-303.
- [17] Jung, A., ammerer, S.K., Paffrath, M., Wever, U., "3D Shape Optimization of Turbine Blades," Z. Angew. Math. Mech. 85, No. 12, pp. 878-895, 2005.
- [18] Li, H., Song, L., Li, Y., and Feng, Z., "2D Viscous Aerodynamic Shape Design Optimization for Turbine Blades Based on Adjoint Method," Journal of Turbomachinery, Vol. 133, July 2011.
- [1] Mengistu, T., "Aerodynamic Design and Optimization of Turbomachinery Blading," PhD Thesis, Concordia University, Montreal, Quebec, Canada, April 2005.
- [2] Arens, K., Rentrop, P., Stoll, S. O., and Wever, U., "An Adjoint Approach to Optimal Design of Turbine Blades," Appl. Numer. Math., 53, pp. 93-105, 2005.
- [3] Büche, D., Guidati, G., and Stoll, P., "Automated Design Optimization of Compressor Blades for Stationary, Large Scale Turbomachinery," ASME Paper No. GT2003-38421.
- [4] Anderson, W. K., and Venkatakrishnan, V., "Aerodynamic Design Optimization on Unstructured Grids with a Continuous Adjoint Formulation," AIAA Paper No. 97-0643.
- [5] Oyama, A., Liou, M. S. and Obayashi, S., "Transonic Axial-Flow Blade Optimization Using Evolutionary Algorithms and Three Dimensional Navier-Stokes Solver," AIAA paper 2002-5642.
- [6] Yang, S., Wu, H., and Liu, F., 2003, "Aerodynamic Design of Cascades by Using an Adjoint Equation Method," AIAA Paper No. AIAA 2003-1068.
- [7] Cofer, J. I., "Advanced in Steam Path Technology", GE Power Generation, General Electric Co. ASME Journal, 1996.
- [8] Rajadas, J.N., Chattopadhyay, A., Pagaldipti, N., Zhang, S., "Shape Optimization of Turbine Blades with the Integration of Aerodynamics and Heat Transfer," Journal of Mathematical Problems in Engineering, 1998.
- [9] James A. Jones, Jr., "A Multidisciplinary Algorithm for the 3-D Design Optimization of Transonic Axial Compressor Blades," PhD Thesis, NAVAL POSTGRADUATE SCHOOL, June 2002.
- [10] Cho, S.-Y., Yoon, E.-S., and Choi, B.-S., "A Study on an Axial-Type 2-D Turbine Blade Shape for Reducing the Blade Profile Loss," KSME International Journal, Vol. 16, No. 8, pp. 1154-1164, 2002.
- [11] Yershov, S., Rusanov, A., Shapochka, A., Lampart, P., Wirydzuk, and J. S., Gardzilewicz, A., "Shape Optimization of Two Turbine Stages Using the Deformed Polyhedron Method and a Three-dimensional RANS Solver," Proc Instn Mech Engrs Vol. 216 Part A: J. Power and Energy, 2002.